ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 18.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 2-го Марта — 1837 — *Wilno. Wtorek 2-go Marca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генералъ-Губернаторъ, Генералъ-Адъютантъ Князь *Долгоруковъ*, въ воскресенье 28-го прошедшаго Февраля въ 2 часа утра изволилъ возвратиться въ Вильну изъ поѣздки въ Санктъ-Петербургъ, и того же дня, Военные и Гражданскіе Чиновники, а также многочисленное собраніе Дворянъ, прибывшихъ на дворянскіе выборы, послѣ божественной Литургіи, представлялись Его Сіятельству въ большой дворцовой залѣ.

— Въ письмѣ изъ Гродна отъ 4-го ч. с. м. сказано: „Изъ числа публичныхъ увеселеній во время нынѣшнихъ Дворянскихъ выборовъ, первое мѣсто должны занимать концерты на скрипкѣ разыгрываемые Г-мъ Л. *Штуббе*, премьеромъ придворной Его Императорскаго Величества Капели, прибывшимъ изъ С. Петербурга. Не смѣю съ своей стороны произносить хвалы, каковую заслуживаетъ разыгрываніе твореній извѣстныхъ композиторовъ Каливоды, Маурера, Паганини, Липинскаго и другихъ, чтобы не унизить признанныхъ всѣми способностей Артиста, котораго слушали съ восхищеніемъ, напоминающимъ о славѣ Гг. Лафона, Липинскаго и проч.

Санктпетербургъ, 23-го Февраля.

Высочайшимъ Именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы кавалерами *Ордена Св. Анны второй степени*, Титулярные Совѣтники: состоящій въ должности Помощника Почтъ-Инспектора V Округа *Гринь*, и Бѣлостокскій Областный Почтмейстеръ *Рябиковъ*.

— Адъютантъ Командира 6-го Пѣхотнаго Корпуса, Генералъ-Адъютанта Нейдгарда, Лейбъ-Гвардіи Уланскаго полка Ротмистръ *Загряжскій*, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Анны 2-й степени, Императорскою Короною украшеннаго*.

— Его Императорское Величество, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 19 день минувшаго Января Высочайше повелѣть соизволилъ: званіе посредниковъ крестьянскихъ Уѣздныхъ Судовъ въ Курляндіи, включить въ 7 разрядъ пенсіонныхъ окладовъ.

— Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Г. Оберъ-Прокурора Святѣйшаго Синода, 17 сего мѣсяца Всемилостивѣйше изволилъ пожаловать чиновнику II-го Отдѣленія Собственной Его Величества Канцеляріи, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Куницыну* золотую брилiантами украшенную табакерку, съ вензеловымъ Именемъ Его Императорскаго Величества, за успѣшное исполненіе возложеннаго на него порученія по духовному вѣдомству, а занимавшимся подъ его руководствомъ по сему же предмету чиновникамъ и канцелярскимъ служителямъ Высочайше повелѣлъ выдать годовые оклады и особыя денежныя награжденія.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno.

Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiąże *Dołhorukow*, w niedzielę, d. 28 zeszłego Lutego, o godzinie 2-ey zrana, raczył powrócić do Wilna, z podróży do St. Petersburga, i tegoż dnia, Woyskowi i Cywilni Urzędnicy, tudzież liczne zgromadzenie Dworzaństwa, przybyłych na wybory, po Mszy świętey, przedstawiali się Xięciu Jego Mości w wielkiey pałacowey sali.

— W liście z Grodna pod 4-tym Lutego czytamy: „W liczbie publicznych zabaw, podczas teraźnieyszych Wyborów Szlacheckich, celnieysze zaymują mieysce koncerta na skrzypcach, dawane przez JP. *L. Stubbe*, primiera muzyki nadworney Jego Cesarskiey Mości, przybyłego z St. Petersburga. Nie śmiém wdawać się w szczegóły pochwał, należnych wykonaniu dzieł sławnych Kaliwody, Maurera, Paganiniego, Lipińskiego i innych znakomitych kompozytorów, abym nie zmnieyszył powszechnie przyznanych zalet talentom Artysty, słuchanego z przyjemnością, przypominającą uwielbienia PP. Lafont, Lipińskiego, etc.

Sankt-Petersburg, dnia 23-go Lutego.

Przez Naywyższy Imienny Ukaz, dany do Kapituły Rossyyskich Cesarskich i Królewskich Orderów, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami *Orderu S. Anny 2-go stopnia*: Radzcy Honorowi: zostający w obowiązku Pomocnika Inspektora pocz t V-go Okręgu *Hryń* i Białostocki Obwodowy Pocztmistrz *Rjabików*.

— Adjutant Dowódzcy 6-go Korpusu piechoty, Jenerał-Adjutanta Neidhardta, Rotmistrz Ułańskiego półku Gwardyi *Zagriażski*, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Anny 2-go stopnia Cesarską Koroną ozdobionego*.

— Jego Cesarska Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, dnia 19-go zeszłego Stycznia, Naywyżey rozkazać raczył: urząd pośredników włościańskich Powiatowych Sądów w Kurlandyi, policzyć do 7-go rzędu wyznaczeń pensyy.

— Cesarz Jego Mość, po nayuniżeńszém przełożeniu P. Ober-Prokurora Nayświętszego Synodu, dnia 17 ter. miesiąca, Nayłaskawiey raczył udarować urzędnika II-go Oddziału Własney Jego Cesarskiey Mości Kancellaryi, Rzeczywistego Radzcę Stanu *Kunicyna*, złotą tabakierą brylantami ozdobioną z cyfrą Nayjaśnieyszego Pana, za skuteczne wypełnienie danego mu zlecenia w wiedzy Duchowney, a zaymującym się pod jego przewodnictwem w tymże przedmiocie urzędnikom i Kancellaryynym służącym, Naywyżey rozkazał wydać roczne wyznaczenia i szczególne pieniężne nagrody.

— Государь Императоръ Всемилостивѣйше благоволилъ наградить Архитектора *Штакеншнейдера*, золотою богато осыпанною брилліантами, табакеркою, за составленіе проектовъ новаго Коломенскаго дворца.

— Россійскій Вице-Консулъ въ Бриндизи Антонъ *Бальзамо* уволенъ, по прошенію его, отъ сей должности.

— По случаю кончины Россійскаго Консула въ Чивитавеккіи *Арата*, исправленіе сей должности поручено сыну его Ивану *Арату*.

— Подъ вѣдомствомъ Россійскаго Генеральнаго Консула въ Великобританіи, учреждены новыя Вице-Консульства и Вице-Консулами опредѣлены: въ Глазго (*Glasgow*) Г. Николасъ *Гендисайдъ* (*Nicholas Handyside*), въ Бейдфордѣ (*Bideford*) Г. Томасъ Б. *Чантеръ* (*Thomas B. Chanter*), въ Киркуаллѣ (*Kirkwall*) Г. Робертъ *Скартъ* (*Robert Scarth*), въ Лервикѣ (*Lerwick*) Г. Вилліямъ *Бейнъ* (*William Bain*), въ Ньюпортѣ (*Newport*) Г. Кристоферъ *Стонхузъ* (*Christopher Stonehouse*), въ Чатамѣ и Ширнесѣ (*Chatham* и *Sheernees*) Г. Вилліямъ В. *Бентамъ* (*William W. Bentham*).— На мѣсто умершаго Вице-Консула въ Ярмутѣ Г. Джона *Шелли*, назначенъ въ сію должность сынъ его Джонъ *Вилсонъ Шелли* (*John Wilson Shelly*). (*А. В.*)

— Выѣхалъ изъ здѣшней столицы, Февраля 15-го ч., до мѣстопребыванія Его Императорскаго Высочества Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА, находящiйся при Его Высочествѣ Генералъ-Фельдцейхмейстерѣ, состоящій по Артиллеріи Генералъ-Маіоръ *Философовъ*. (*Р. И*)

— Государь Императоръ по положенію Комитета Гг. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: 1., Разрѣшить Начальникамъ губерній, Инженернымъ Офицерамъ, находящимся въ Губернскихъ Строительныхъ Коммиссіяхъ, и прочимъ членамъ оныхъ по искуственной части, при надзорѣ ихъ за работами внутри города, на отдаленномъ одна отъ другой разстояніи расположенными, исключая работъ вѣдомства Главнаго Управленія Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій, производить разъѣздныя деньги изъ остатковъ отъ смѣтныхъ суммъ, принимая въ основаніе при опредѣленіи количества разъѣздныхъ денегъ мѣстныя справочныя цѣны. 2., Сіе правило распространить лишь на будущее время, не допуская выдачи разъѣздныхъ денегъ, за прошедшее до состоянія сего правила. (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 29-го дня 1837 года.)

— Г. Статсъ-Секретарь Бахтинъ, по порученію Комитета Гг. Министровъ, сообщилъ Г. Министру Юстиціи, что Комитетъ, по разсмотрѣніи въ засѣданіи 22 истекшаго Декабря представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, о производствѣ одному училищному чиновнику жалованья по двумъ должностямъ, имѣя въ виду 4 пунктъ Высочайше утвержденныхъ 10 Февраля 1831 года правилъ о службѣ медицинскихъ чиновниковъ, въ коемъ между прочимъ сказано, что находящіеся въ вѣденіи Министерства Внутреннихъ Дѣлъ медицинскіе чиновники имѣютъ право занимать другія мѣста и пользоваться по онымъ жалованьемъ, но съ строгимъ притомъ наблюденіемъ, чтобы одна должность съ другою не имѣла въ служебномъ отношеніи ни малѣйшей связи, или зависимости, находилъ, что правило сіе съ пользою можетъ быть распространено, на всѣ тѣ случаи, въ которыхъ на одного и того же чиновника возлагается нѣсколько должностей съ полученіемъ по онымъ жалованья; почему Комитетъ полагалъ: постановить правиломъ, чтобы никто немогъ занимать двухъ и болѣе должностей съ полученіемъ по онымъ жалованья, или другихъ окладовъ, если должности тѣ состоятъ одна отъ другой въ какой либо зависимости, или подчиненности; на какомъ основаніи разрѣшить и представленіе Министра Народнаго Просвѣщенія. Его Императорское Величество сіе положеніе Комитета Высочайше утвердить соизволилъ. (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 29 дня 1837 года.)

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: изъясненное въ статьѣ 586 Свода Законовъ тома 3 Устава о Гражданской службѣ постановленіе, что вдовы и дѣти умершихъ чиновниковъ и служителей Придворнаго вѣдомства, могутъ оставаться въ казенныхъ квартирахъ шесть недѣль, послѣ смерти мужей и отцовъ ихъ, распространить на вдовъ и сиротъ всѣхъ тѣхъ умершихъ чиновъ военныхъ, кои пользовались квартирными деньгами отъ Гражданскаго вѣдомства. (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 30 дня 1837 года.)

— Правительствующій Сенатъ слушали дѣло, начавшееся по рапорту Лифляндскаго Губернскаго Правленія, испрашивавшаго разрѣшенія, чтобы тѣмъ присутственнымъ мѣстамъ, коимъ предоставлено опре-

— Cesarz Jego Mość Nayłaskawiey udarować raczył Architekta *Stakenschneidera* złotą tabakierą suto sadzoną brylantami, za ułożenie projektów nowego pałacu Kołomeńskiego.

— Rossyyski Vice-Konsul w Brindizi, Antoni *Balsamo*, na własną prośbę, uwolniony został od tego obowiązku.

— Z okoliczności zgonu Rossyyskiego Konsula w Civitavecchii *Arata*, sprawowanie tego obowiązku polecono jego synowi Janowi *Aratowi*.

— Pod wiedzą Rossyyskiego Jeneralnego Konsula w Brytanii Wielkiey, ustanowione zostały nowe Vice-Konsulaty i Vice-Konsulami mianowani: w Glasgowie P. Nicolas *Handyside*, w Bidefordzie P. Thomas B. *Chanter*, w Kirkwall P. Robert *Scarth*, w Lerwicku P. William *Bain*, w Newport P. Christophor *Stonehouse*, w Chatham i Sheernes P. William W. *Bentham*.— Na mieysce zmarłego Vice-Konsula w Yarmouth P. John *Shelly*, naznaczony na ten obowiązek syn jego John Wilson *Shelly*. (*G. S. P.*)

— Dnia 15-go Lutego, wyjechał z tuteyszey stolicy, do mieysca pobytu Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiego Xiążęcia MICHAŁA PAWŁOWICZA, znaydujący się przy Jego Wysokości Jenerał-Feldceigmistrze, liczący się w Artylleryi, Jenerał-Major *Fiłosofow*. (*R. I.*)

— Cesarz Jego Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, Naywyżey rozkazać raczył: 1) Dozwolić Naczelnikom Guberniy, dla Oficerów Inżynieryi, znaydujących się w Gubernialnych Budowniczych Kommissyach, i dla innych ich Członków w części techniczney, przy dozorowaniu przez nich robót wewnątrz miasta, jedna od drugiey odlegle wykonywających się, wyłączając roboty wiedzy Głównego Zarządu Dróg kommunikacyi i Publicznych Budowli; wydawać podróżne pieniądze z pozostałości od summ wyliczonych, przyymując za osnowę przy naznaczeniu ilości pieniędzy podróżnych, mieyscowe sprawkowe ceny. 2) To prawidło rozciągnąć tylko na czas przyszły, nie dozwalając wydania podróżnych pieniędzy, za przeszły do nastania tego prawidła. (Opublikowano przez Rządzący Senat 29 Stycznia 1837 roku.)

— Pan Sekretarz Stanu Bachtin, na polecenie Komitetu PP. Ministrów, zawiadomił P. Ministra Sprawiedliwości, że Komitet, po rozpatrzeniu na posiedzeniu 22 zeszłego Grudnia przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, o wydawanie jednemu szkolnemu urzędnikowi płacy za dwa przezeń spełniane obowiązki, mając na względzie 4-ty punkt Naywyżey utwierdzonych 10 Lutego 1831 roku prawideł o służbie medycznych urzędników, w którym między innemi powiedziano, że znaydujący się w wiedzy Ministra Spraw Wewnętrznych Medyczni Urzędnicy mają prawo zaymować inne obowiązki i pobierać przywiązane do nich płace, lecz ze ścisłém przy tém przestrzeganiem, iżby jeden obowiązek z drugim nie miał w służebnym względzie naymnieyszego związku lub zależności, znaydował: że prawidło to z pożytkiem może bydź rozciągnione na wszystkie te zdarzenia, w których na jednego i tegoż urzędnika wkłada się kilka obowiązków z pobieraniem za nie płacy; dla czego Komitet mniemał: postanowić za prawidło, iżby nikt nie mógł zaymować dwóch i więcey obowiązków z pobieraniem za nie płacy, albo innych wyznaczeń, jeżeli obowiązki te zostają jeden względem drugiego w jakieykolwiek zależności, albo podległości; na jakowey zasadzie rozstrzygnąć i przedstawienie Ministra Narodowego Oświecenia. Nayjaśnieyszy Cesarz Jego Mość to postanowienie Komitetu Naywyżey utwierdzić raczył. (Opublikowano przez Rządzący Senat 29 Stycznia 1837 roku).

— Cesarz Jego Mość Naywyżey rozkazać raczył: opisane w art. 586 Połączenia Praw tomu III Ustaw o służbie Cywilney postanowienie, iż wdowy i dzieci zmarłych urzędników i służących w wiedzy Dworu, mogą zostawać w kwaterach skarbowych przez sześć tygodni, po śmierci ich mężów i oyców, rozciągnąć na wdowy i sieroty wszystkich tych zmarłych ludzi rang woyskowych, którzy pobierali kwaterunkowe pieniądze od Władz Cywilnych. (Opublikowano przez Rządzący Senat 30 Stycznia 1837 roku).

— Rządzący Senat, słuchali sprawy, która się rozpoczęła na skutek rapportu Inflantskiego Rządu Gubernialnego, prosząc o dozwolenie, iżby tym mieyscom urzędowym, którym dozwolone jest stanowienie o słu-

дѣленіе о справедливости претензій заимодавца къ должнику и о взятьѣ подъ секвестръ имѣнія его, присвоено было право налагать секвестръ въ пользу заимодавца на денежныя суммы, получаемыя чрезъ почту на имя должника, и чтобы въ такомъ случаѣ почтовыя Конторы обязаны были, адрессованныя на имя должника суммы отдавать Депутату того присутственнаго мѣста, по опредѣленію коего секвестръ наложенъ. Приказали: хотя Лифляндское Губернское Правленіе испрашиваетъ отъ Правительствующаго Сената разрѣшенія о предоставленіи присутственнымъ мѣстамъ права налагать секвестръ въ пользу заимодавца на денежныя суммы, получаемыя чрезъ почту на имя должника; но какъ почтовое Начальство имѣетъ правила, по коимъ вся корреспонденція, съ почтами получаемая, должна доходить до рукъ получателей; при томъ доходившія и прежде сего до почтовыхъ мѣстъ требованія объ удержаніи пересылаемыхъ частнымъ лицамъ денежныхъ суммъ на удовлетвореніе казенныхъ взысканій или частныхъ претензій, высшимъ Правительствомъ были отвергаемы, а только въ § 111 Почтмейстерской Инструкціи, опредѣлено о доставленіи денегъ и посылокъ, получаемыхъ на имена банкротовъ, въ присутственное мѣсто, куда будетъ назначено; каковая Инструкція § 67 Высочайше утвержденнаго въ 22 день Октября 1830 года положенія объ устройствѣ почтовой части, оставлена въ своей силѣ: то Правительствующій Сенатъ и не находитъ нужды въ испрашиваемомъ Лифляндскимъ Губернскимъ Правленіемъ постановленіи, которое было бы вопреки существующихъ узаконеній, а согласно съ заключеніемъ Г. Главноначальствующаго надъ Почтовымъ Департаментомъ, полагаетъ предписать повсемѣстно, дабы требованія казенными мѣстами и лицами съ почты частныхъ денегъ, писемъ и посылокъ, дѣлаемы были только въ томъ случаѣ, какой изъясненъ въ § 111 Почтмейстерской Инструкціи, (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 30 дня 1837 года.)

—Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Гражданскихъ и Духовныхъ Дѣлъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ дѣло, внесенное Министромъ Юстиціи за разногласіемъ произшедшимъ въ Общемъ Собраніи Правительствующаго Сената 4, 5 и Межеваго Департаментовъ, о С. Петербургскомъ купцѣ 3-й гильдіи Крапивинѣ, сужденномъ за несправедливый будтобы извѣтъ на здѣшнее купеческое общество, о безпорядкахъ допущенныхъ въ ономъ при составленіи приговоровъ на счетъ приношенія бывшему Градскому Главѣ, Коллежскому Совѣтнику Кусову, золотаго кубка на золотомъ блюдѣ, призналъ, что дѣло сіе, какъ весьма правильно изъяснилъ Министръ Юстиціи, ведено было вообще не въ надлежащемъ порядкѣ; но вмѣстѣ съ тѣмъ нашелъ, что обращеніе онаго къ новому производству, въ настоящее время, по многимъ отношеніямъ было бы неумѣстно; въ слѣдствіе чего, не касаясь существа дѣла, *мнѣніемъ положилъ*: означенное дѣло считать оконченнымъ, купца Крапивина отъ суда освободить и не считать подлежащимъ никакой по сему дѣлу отвѣтственности; а для предупрежденія на будущее время подобныхъ недоразумѣній и пререканій, подтвердить, кому слѣдуетъ: 1., Чтобы градскія общества въ составѣ своихъ собраній, въ предметахъ совѣщаній и въ образѣ постановленія приговоровъ, строго держались правилъ, установленныхъ Свода Законовъ о состояніяхъ (т. IX.) въ статьяхъ 290—301, подъ опасеніемъ, за всякое противное законамъ положеніе, отвѣтственности по силѣ 306 статьи того же тома. 2., Чтобы въ случаѣ предположеній городскихъ обществъ о пожертвованіяхъ и складкахъ, требующихъ разрѣшенія высшаго Правительства, соблюдаемъ былъ всегда порядокъ, предначертанный въ 422-й статьѣ Свода учрежденій и Уставовъ о общественномъ призрѣніи (т. XIII.) и 3., Чтобы постановленія градскаго общества о подобныхъ предметахъ, примѣняясь къ 34-й статьѣ Высочайше утвержденныхъ 17 Іюня 1836 года правилъ для Дворянскихъ сословій, дѣлаемы были не иначе, какъ во время общихъ онаго собраній и въ обыкновенномъ его помѣщеніи, не допуская ни въ какомъ случаѣ составленія нѣсколькими лицами частныхъ приговоровъ отъ имени общества, внѣ собранія онаго. На которомъ мнѣніи написано: „Его Императорское Величество, воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта по дѣлу о купцѣ Крапивинѣ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. *Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Графъ Новосильцовъ*. 7 Декабря 1836.“ (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 30 дня 1837 года.) (*С. В.*)

szności pretensyi kredytora do dłużnika i o wzięcie pod sekwestr jego majątku, nadane było prawo nakładania sekwestru na rzecz kredytora, na summy pieniężne, otrzymane przez pocztę pod adressem dłużnika, i gdyby w takim razie Kantory pocztowe obowiązane były, adressowane do dłużnika summy oddawać Deputatowi tego urzędowego mieysca, z którego wyroku sekwestr został nałożony. Rozkazali: Chociaż Inflantski Rząd Gubernialny prosi u Rządzącego Senatu dozwolenia o nadanie urzędowym mieyscom prawa nakładania sekwestru na rzecz kredytora, na summy pieniężne, przez pocztę otrzymywane pod adressem dłużnika; lecz, że Zwierzchność Pocztowa ma prawidła, podług których cała korrespondencya, przez pocztę idąca, powinna dochodzić do rąk adressowanych, a przytém i dotąd dochodzące do władz prywatnych żądania o zatrzymanie przesyłanych osobom prywatnym pieniężnych summ na zaspokojenie skarbowych zaległości albo prywatnych pretensyy, przez Rząd wyższy były odrzucane, i tylko w § 111 Instrukcyi Pocztmistrzowskiey, postanowiono o odsyłaniu pieniędzy i posyłek, otrzymywanych pod adresem bankrutów, do mieysca urzędowego, dokąd będzie naznaczono; jakowa instrukcya § 67 Naywyżey zatwierdzoney 22 Października 1830 roku ustawy o urządzeniu wydziału pocztowego, zostawiona jest w swey mocy; przeto Rządzący Senat nieznayduje potrzeby przyjęcia przez Inflantski Rząd Gubernialny proszonego postanowienia, któreby było przeciwne istniejącym ustanowieniom; zgodnie zaś z wnioskiem P. Głównozarządzającego Pocztowym Departamentem, postanawia zalecić wszędzie, iżby żądania przez skarbowe władze i osoby od poczty prywatnych pieniędzy, listów i posyłek, czynione były tylko w tém zdarzeniu, jakie jest opisane w § 111 Instrukcyi Pocztmistrzowskiey. (Opublikowano 30 Stycznia 1837 roku).

—Rada Państwa, na Departamencie Spraw Cywilnych i Duchownych, i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy sprawę, wniesioną przez P. Ministra Sprawiedliwości z przyczyny różności zdań, wynikłych na Połączoném Zebraniu Rządzącego Senatu 4, 5 i Granicznego Departamentów, o St. Petersburskim kupcu 3-ey gildy Krapiwinie, sądzonym jakoby za niesprawiedliwe oskarżenie tuteyszego zgromadzenia kupieckiego, o nieporządkach w stanie tym dopuszczonych przy stanowieniu wyroków względem ofiarowania byłemu Głowie Miasta, Radzcy Kollegialnemu Kusowu, złotego kubka na złotey tacy, uznała, iż rzecz ta, jak to całe dostatecznie wyjaśnił P. Minister Sprawiedliwości, prowadzoną była w ogólności nie w należytym porządku, lecz przytém znalazł, że jey zwrócenie do nowego toku, w obecnym czasie z wielu względów byłoby nieprzyzwoitém; na skutek czego, nie tykając się istoty dzieła, *przez opinią postanowiła*: pomienioną sprawę uważać za skończoną, kupca Krapiwina zpod sąd uwolnić i nieuważać uległyw jakieykolwiek w tey rzeczy odpowiedzialności; a dla zapobieżenia na czas przyszły podobnym niewyrozumieniom i sprzecznościom, zalecić komu należy: 1) Iżby gminy mieskie, w składzie swoich zgromadzeń, w przedmiotach obrad i w sposobie stanowienia wyroków, ściśle trzymały się prawideł, postanowionych w Połączeniu Praw o stanach (t. IX) w artykułach 290—301, pod obawą, za wszelkie przeciwne prawu postanowienie, odpowiedzialności na mocy artykułu 306 tegoż tomu. 2) Iżby w zdarzeniu propozycyy gmin mieskich o ofiarach i składkach, potrzebujących rozstrzygnienia wyższego Rządu, zachowywany był zawsze porządek opisany w 422 artykule Połączenia Urządzeń i Ustaw o Powszechném Opatrzeniu (t. XIII). I 3) Iżby postanowienia gmin mieskich o podobnych przedmiotach, stosując się do artykułu 34 Naywyżey zatwierdzonych 17 go Czerwca 1836 roku prawideł dla zgromadzeń Dworzańskich, czynione były nie inaczey, jak w czasie powszechnych ich zgromadzeń i w zwyczayném ich mieyscu, nie dozwalając w żadnym razie stanowienia przez kilka osób prywatnych wyroków w imieniu gminy, bez jey zebrania. Na tey opinii napisano: „Jego Cesarska Mość, nastałą opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa w sprawie o kupcu Krapiwinie, Naywyżey utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. *Prezydent Rady Państwa Hrabia Nowosilcow*. 7-go Grudnia 1836 roku.“ (Opublikowano przez Rządzący Senat 30 Stycznia 1837 r.)

(*G. S.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 21-го Февраля.

Сегоднешніе журналы наполнены самими противурѣчащими слухами о новооткрытомъ заговорѣ на жизнь Короля. *Charte de 1830* во вчерашнемъ своемъ номерѣ говоритъ, что *Шампіонъ* не самъ по себѣ рѣшился на преступленіе. Много особъ, на конхъ сильное падало подозрѣніе въ участіи, арестованы. Изъ найденныхъ при одномъ изъ сихъ лицъ и при *Шампіонѣ* писемъ видно, что они принадлежатъ къ тайнымъ обществамъ. Первое свѣдѣніе, которое о семъ получила полиція, за двѣ недѣли назадъ, было безъименное письмо, въ которомъ сказано только, что составленъ планъ покушенія на жизнь Короля, не означая впрочемъ виновника, ни даже сообщая другихъ объясненій. Однако дѣятельностію полиціи открыть сей первый источникъ донесенія, и потому преступники были задержаны прежде, нежели узнали, что ихъ планъ открытъ. Сообщаемъ нашимъ читателямъ нѣкоторыя подробности о самоубійствѣ *Шампіона*, полагая, что они будутъ не совсѣмъ нелюбопытны. По задержаніи *Шампіона* 19-го ч. утромъ его тотчасъ посадили въ заключеніе подъ присмотромъ особеннаго караульщика. Все утро онъ былъ въ самомъ волнительномъ состояніи и нѣсколько разъ изъявлялъ сожалѣніе, что онъ не могъ исполнить своего плана. Когда караульщикъ часто входилъ къ нему и старался безпрестанно успокоить его, *Шампіонъ* воскликнулъ: „Оставь меня! Меня поведутъ на площадь Ст. Іакова (площадь казни); но еслибъ меня не задержали, я не промахнулся бы; я бы лучше направилъ ударъ нежели *Фіески* и мнѣ бы удалось!" Въ 6 часовъ караульщикъ удалился на нѣсколько минутъ и возвратясь нашелъ *Шампіона* повисшаго на оконной рѣшеткѣ. Караульщикъ тотчасъ освободилъ его и призвалъ Директора и смотрителей тюрьмы, но и пособія прибывшаго лекаря были уже безуспѣшны. — По донесеніямъ *Журнала Прѣній*, 19-го ч. утромъ, полицейскіе чиновники отправились для обыска въ жилище *Шампіона*, который увидѣвъ ихъ, такъ смутился, что не въ состояніи былъ отвѣчать на вопросы. Тотчасъ начали обыскъ въ комнатѣ *Шампіона*, но безуспѣшно. Тогда отправились на верхній этажъ и тамъ подъ кровлею, въ темномъ углѣ найдена полуотдѣланная машина. Она имѣла видъ маленькаго комода, какія дѣлаются для игрушекъ дѣтей, отъ 7 до 8 дюймовъ ширины и отъ 3 до 4 глубины, и раздѣлялась на три части. Въ первой линіи есть мѣсто для семи малыхъ пистолетныхъ стволовъ, которые устроены горизонтально; другая содержитъ только 6 стволовъ, въ косвенномъ наклоненіи къ правой сторонѣ; въ третьемъ ряду, 6 стволовъ наклонены къ лѣвой сторонѣ. *Шампіонъ* будто самъ объяснилъ, какимъ образомъ машина должна быть зажжена; расказъ свой онъ будто сопровождалъ самими грубѣйшими ругательствами надъ Королемъ. Онъ хотѣлъ нанять возокъ, нагрузить его разными вѣщами и на немъ въ 5 или 6 фут. вышины поставить машину, прикрытую занавѣсомъ. Эта повозка должна была быть завезена на улицу Нёльи, къ мѣсту гдѣ проѣзжаетъ Король, и въ минуту Его проѣзда, *Шампіонъ* хотѣлъ зажечь машину. — *Шампіонъ* какъ извѣстно въ 1832 году былъ въ службѣ въ арміи *Донъ-Педра*. Между его бумагами найдено письмо *Мерсье*, который покушался умертвить Принца *Фердинанда* въ Лиссабонѣ.

— Сегодня по утру дѣланъ обыскъ у всѣхъ здѣшнихъ оружейныхъ мастеровъ.

— Письма съ Испанскихъ границъ увѣдомляютъ, что арестованъ человѣкъ въ ту минуту, когда хотѣлъ выстрѣлить изъ пистолета въ *Донъ-Карлоса*. По донесеніямъ *Journal de Paris*, между Толозою и Оньяте, гдѣ *Донъ-Карлосъ* на минутный роздыхъ остановился въ одной гостинницѣ, погонщикъ лошаковъ вступилъ въ комнату и приставилъ къ нему пистолетъ, но когда шумъ на лѣстницѣ воспрепятствовалъ ему выстрѣлить, онъ спокойно оставилъ комнату и избѣгнувъ ареста ушелъ въ Пампелону. Тамъ расказывалъ онъ каждому, что онъ думалъ застрѣлить *Донъ-Карлоса*, чтобы отъ Правительства Королевы получить вознагражденіе.

22-го Февраля.

Король давалъ частную аудіенцію Князю *Талейрану*.

— Одинъ здѣшній журналъ сообщаетъ: „Наименованіе Герцога *Орлеанскаго* главнымъ начальникомъ экспедиціи въ Константину, кажется теперь рѣшительно подтверждается. Герцогъ 15 Марта, въ сопровожденіи многочисленнаго штаба отправится въ Тулонъ. Большая часть въ бездѣйствіи находящихся Офицеровъ, получили дозволеніе участвовать въ сей экспедиціи.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, dnia 21-go Lutego.

Dzisiejsze dzienniki napełnione są naysprzecznieyszemi pogłoskami, o nowo odkrytym spisku na życie Króla. *Charte de 1830* we wczorayszym swym numerze donosi, iż *Champion* nie sam wymyślił zamierzoną zbrodnię. Zatrzymano wiele osób, jako mocno podeyrzanych we wspólném przestępstwie. Ze znalezionych u jedney z tych osób i u *Championa* listów okazuje się, że oni należą do taynych towarzystw. Pierwsza wiadomość, jaką powzięła o tém policya przed dwóma tygodniami, był list bezimienny, w którym powiedziano tylko, że jest plan zamachu na Króla, nie wymieniając zresztą sprawcy, ani udzielając innych objaśnień. Usilne jednak śledzenia policyi potrafiły odkryć pierwsze to źródło doniesienia, a zatém przestępcy dostali się w ręce sprawiedliwości pierwiey, niżeli się mogli dowiedzieć, że plan ich odkryty.— Udzielamy czytelnikom naszym niektóre szczegóły o samobóystwie *Championa*, rozumiejąc, iż nie będą zupełnie nieinteressującemi. Po ujęciu *Championa* d. 19 rano, natychmiast odprowadzono go do osobnego więzienia pod dozorem udzielney straży. Przez całe rano był on w naywiększém poruszeniu, i kilka razy głośno wynurzał żal, iż nie mógł wykonać swojego planu. Gdy dozórca jego ciągle wchodził do więzienia i starał się go uspokoić, *Champion* zawołał: „Day mi pokóy! poprowadzą mię na plac S. Jakóba (mieysce ścinania); lecz gdybym nie był zatrzymanym, zapewnabym nie chybił mojego zamachu; lepiey go wyrachowałem, jak *Fieschi*, i mnieby się to udało!" O godzinie 6 tey dozórca oddalił się na kilka minut, i za powrótem znalazł więźnia wiszącego na kracie okienney. Natychmiast odwiązał go i zawołał Dyrektora i innych urzędników więzienia, lecz już pomoc, wnet przybyłego lekarza, była bezskuteczną.— Podług *Dziennika Rozpraw*, urzędnicy policyyni dnia 19 rano udali się do mieszkania *Championa*, dla uczynienia tam przeszukania, który na widok ich tak się strwożył, iż nie był w stanie odpowiadać na pytania. Natychmiast zaczęto przeszukanie w pokoju *Championa*, lecz gdy to było bezskuteczne, udano się na wyższe piętro i na poddaszu w kąciku znaleziono napół ukończoną machinę. Machina ta ma kształt małey komody, jaką robią dla dzieci na zabawkę, 7 do 8 cali szeroka i 3 do 4 cali głęboka, rozdzielająca się na trzy szczególne oddziały. W pierwszey linii oznaczone mieysce na 7 rurek pistoletowych, które są urządzone horyzontalnie; druga linia zawiera tylko 6 rurek, których kierunek ukośnie się skłania do prawey strony; w trzecim szeregu 6 rurek pochylone są na lewą stronę. *Champion* miał sam objaśnić, jakim sposobem machina powinna była bydź zapaloną; opowiadaniu jego towarzyszyły naygrubsze złorzeczenia przeciwko osoby Królewskiey. Miał on zamiar nająć mały wozek, naładować go sprzętami i na tym ustawić machinę wysoko na 5 lub 6 stop, zawieszoną pokryciem. Wózek ten miał bydź zaciągniony na ulicę Neuilly, do mieysca, gdzie zwykł Król przejeżdżać, i w chwili przejazdu Króla, *Champion* chciał zapalić machinę.— *Champion*, jak wiadomo, w roku 1832 służył w woysku *Don Pedra*. Między papierami jego, znaleziono list *Merciera*, który kusił się na życie Xięcia *Ferdynanda* w Lisbonie.

*

— Dzisia rano uczyniono przeszukania u wszystkich tuteyszych mieczników.

— Listy od granic hiszpańskich donoszą, iż pewien człowiek zatrzymany został w tym momencie, gdy chciał wypalić z pistoletu do *Don Carlosa*. Podług doniesień gazety *Journal de Paris*, między Tolozą a Oñate, gdzie *Don Carlos* w pewnym domu gościnnym chwil kilka odpoczywał, wszedł do jego pokoju popędzacz mułów i miał do niego wymierzyć pistolet, lecz gdy stuk na schodach przeszkodził wystrzeleniu, opuścił pokoy spokoynie, i nie będąc ujętym, uszedł do Pampelony. Tam opowiadał każdemu, iż miał zamiar zabić *Don Carlosa*, ażeby otrzymać nagrodę od Rządu Królowey.

Dnia 22.

Wczora udzielił Król prywatne posłuchanie Xięciu *Talleyrandowi*.

— Jeden z tuteyszych dzienników donosi: „Mianowanie Xięcia *Orleańskiego* na głównego dowódzcę wyprawy do Konstantyny, zdaje się teraz stanowczo potwierdzać. Xiąże d. 15 Marca, towarzyszony przez liczny Sztab Jeneralny, uda się do Tulonu. Większa część w nieczynności znaydujących się oficerów, otrzymała dozwolenie, należeć do tey wyprawy.

— Ничего еще точнаго не извѣстно о заговорѣ *Шампіона*. Утверждаютъ, что *Шампіону* было только поручено изготовленіе машины, какою то другою особою.— *Gazette des Tribunaux* о самомъ *Шампіонѣ* доноситъ слѣдующее: „Тѣло *Шампіона* сегодня выставлено при тюремныхъ рѣшеткахъ. Онъ имѣетъ около 45 лѣтъ. Все его тѣло покрыто чертами и странными надписями. Одна изъ нихъ слѣдующая: „*Люблю Флавію болѣе нежели жизнь*." На правомъ плечѣ изображенъ солдатъ, подающій кавалеристу штыкъ, и внизу слова: „*29 Сентября 1832, Порто*." На лѣвой рукѣ написанъ геній любви съ колчаномъ и флейтою. Служанка *Саже* любовница *Шампіона*, находится въ арестантской и не знаетъ еще о смерти преступника.

— Говорятъ, что вчера отправленъ полицейскій агентъ съ важными порученіями въ Руанъ. Слышно, что это порученіе въ связи съ адскою машиною *Шампіона*. Директоръ тюрьмы, гдѣ лишился жизни *Шампіонъ*, отрѣшенъ отъ должности.

23-го Февраля.

Вчера предсѣдательствовалъ Король въ Министерскомъ Совѣтѣ, въ которомъ участвовали Генералы *Дамремонъ* и *Бюжо*.

— При открытіи новаго заговора на жизнь Короля, нѣкоторые Министерскіе журналы, а именно *Journ. de Paris*, настаиваетъ въ томъ, чтобы предпринять строжайшія, нежели до сихъ поръ, мѣры противу печатанія, ибо неприличныя статьи волнуютъ всѣхъ умы и доводятъ до такихъ ужасныхъ преступленій. Для опроверженія сихъ мнѣній, возстаетъ сегодня *Journ. des Débats*, который всегда въ подобныхъ прѣніяхъ показываетъ нѣкоторую независимость.

— На сегодняшней биржѣ курсы всѣхъ ассигнацій понизились, безъ всякой особенной тому причины.

24-го Февраля.

Король давалъ вчера частныя аудіенціи Гг. *Дюпеню*, *Пасси* и *Пелету* потомъ предсѣдательствовалъ въ Совѣтѣ Министровъ, продолжавшемся два часа.

— Вчерашній балъ у Президента Палаты Депутатовъ могъ спорить съ самыми блистательными празднествами бывшими въ теченіе зимы. На немъ были Герцоги *Орлеанскій* и *Немурскій*. Также съѣхались всѣ Министры, весь дипломатическій корпусъ, многіе депутаты, Гг. *Сультъ*, *Жераръ*, *Жике* и проч. Маршалъ *Сультъ* во весь вечеръ занималъ одну большую группу, въ которой разсуждали о предложенныхъ Министрами проектахъ закона. Принцы уѣхали около полуночи, балъ продолжался до 4 часовъ утра.

— За нѣсколько дней говорили, что Генералъ *Пажоль* лишится команды надъ первою военною дивизіею, потому, что дожилъ до тѣхъ лѣтъ, когда, по закону 1834 года, каждый Генералъ можетъ удалиться на покой Но такъ какъ для Генераловъ имѣющихъ подъ командою цѣлый корпусъ сдѣлано исключеніе, то Король, особеннымъ приказомъ утвердилъ Генерала *Пажоля* командиромъ первой дивизіи пожизненно.

— О дѣлѣ *Шампіона* сегодня не слышно ничего новаго. Извѣстіе, что *Шампіонъ* былъ прежде уже наказанъ и выпущенъ, оказывается ложнымъ.

(*А.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 21-го Февраля.

Ихъ Велич. опять ежедневно теперь прогуливаются со времени, какъ погода сдѣлалась лучше. Третьяго дня Король давалъ аудіенцію Адмиралу Сиръ И. Г. *Уайтзиду*.

— По донесеніямъ журн. *Spectator*, Торіи предполагаютъ въ случаѣ Министерской перемѣны, избрать Герцога *Веллингтона* Лордомъ Лейтенантомъ а Сиръ Ганри *Гердинджа* Секретаремъ Ирландіи.

— Въ Сѣверной Ирландіи, какъ видно изъ переговоровъ Гг. *Греттена* и *Морпета*, въ Нижнемъ Парламентѣ опять произошли безпокойства, о которыхъ однако газеты сегодня ничего неувѣдомляютъ. Г. *Греттенъ* будто узналъ, что на 5, по другимъ письмамъ на 50 католиковъ, возвращавшихся изъ ярмарки напали Оранжисты и частію убили, частію ранили ихъ, и онъ полагаетъ это слѣдствіемъ недавно бывшаго въ Дублинѣ оранжистскаго собранія. Полковникъ *Персевель* утверждалъ впрочемъ, что теперь въ Ирландіи нѣтъ ни одного Оранжиста,— объявленіе, которое осмѣяно со стороны Либералистовъ.

— Вчера Епископъ *Салисбурскій* въ Сутгамптонѣ, скончался послѣ кратковременной болезни.

— Др. *Баурингъ* нѣсколько уже дней слегъ въ постель.

— Г. *Вейденблокъ*, вмѣсто Г-на *Гуммелауера*, наименованъ Импер. Австр. Секретаремъ посольства. Сей послѣдній приметъ здѣшнее Австрій. Генеральное Консульство, вмѣсто умершаго Г-на *Ротшильда*.

— Nic jeszcze pewnego niewiadomo o śpisku *Championa*. Utrzymują, że *Champion* miał tylko polecenie przygotowania machiny, lecz że inna niewiadoma osoba zamówiła ją. *Gazette des Tribunaux* o samym *Championie* udziela następujące szczegóły: „Ciało *Championa* dzisia wystawione przy kratkach więzienia. Ma on 45 lat wieku. Cała powierzchnia jego ciała pokryta rysami i nosi naydziwnieysze napisy. Jeden z tych jest taki: „*Kocham Flawią nad życie.*" Na prawym ręku wyobrażony żołnierz, który jeźdźcowi podaje bagnet, a pod spodem słowa: „*29 Września 1832, Porto.*" Na lewym ręku odrysowany bożek miłości z kołczanem i fletem. Służebna *Saget*, kochanka *Championa*, znayduje się jeszcze w Conciergerie, i nie wie zgoła o śmierci przestępcy.

— Mówią, że agent policyyny wysłany został wczora z bardzo ważnemi poleceniami do Rouen. Słychać, iż wysłanie to jest w związku z machiną piekielną *Championa*.— Dyrektor więzienia, w którém *Champion* odjął sobie życie, został usuniony od obowiązków.

Dnia 23.

Wczora prezydował Król na Radzie Ministeryalney, na którey znaydowali się także Jenerałowie *Damrémont* i *Bugeaud*.

— Przy odkryciu nowego śpisku na życie Króla, niektóre dzienniki ministeryalne, a mianowicie *Journal de Paris*, przekonywają naymocniey, ażeby przedsięwzięte były przeciwko drukowi ściśleysze środki, jak dotąd, gdyż niewstrzemięźliwość jego, wzburza tylko umysły i doprowadza do tak haniebnych zbrodni. Dla zbicia tego zdania, występuje dzisia *Dziennik Rozpraw*, który zawsze, skoro tylko rzecz idzie o druku, uważa się w pewney niezawisłości.

— Na dzisieyszey giełdzie zniżyły się kursa wszystkich papierów. Nie wiadomo bynaymniey tego szczególney przyczyny.

Dnia 24.

Król dawał wczora prywatne posłuchania PP. *Dupin*, *Passy* i *Pellet*, a potém prezydował na Radzie Ministrów, która trwała dwie godziny.

— Wczorayszy bal u Prezydenta Izby Deputowanych mógł się ubiegać z nayświetnieyszemi uroczystościami, jakie były w ciągu tey zimy. Znaydowali się na nim Xiążęta *Orleans* i *Nemours*. Zgromadzili się także wszyscy Ministrowie, cały korpus Dyplomatyczny, wielu Deputowanych. PP. *Soult*, *Gerard*, *Guisquet*, i t. d.; Marszałek *Soult* przez cały wieczór zaymował jedną wielką gruppę, w którey rozmawiano o wniesionych przez Ministrów projektach do prawa. Xiążęta wyjechali o północy, bal trwał do godziny 4 ey rano.

— Mówiono przed kilku dniami, że Jenerał *Pajol* utraci dowództwo pierwszey dywizyi wojenney, dla tego, iż dożył tego wieku, w którym, wedle prawa 1834 roku, każdy Jenerał może oddać się spokoyności. Lecz gdy dla Jenerałów, którzy mają dowództwo nad całym korpusem, uczyniono wyjątek, Król więc, przez szczególny rozkaz utwierdził Jenerała *Pajol* dożywotnim dowódzcą pierwszey dywizyi.

— O sprawie *Championa* dzisia nic nowego nie słychać. Wiadomość, że *Champion* był już i dawniey karany i uwolniony, jest fałszywą. (*A.P.S.Z.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 21-go Lutego.

Królewstwo Ich Mość, od czasu, jak nastała lepsza pogoda, znowu odbywają w Brighton zwyczayną swą przejażdżkę. Zawczora udzielił Król posłuchanie Admirałowi Sir J. H. *Whitshed*.

— Podług dzien. *Spectator*, Torrysowie mają zamiar na przypadek zmiany ministeryalney, obrać Xięcia *Wellingtona* na Lorda Namiestnika, a Sir Henry *Hardinge*, na Sekretarza Irlandyi.

— W Irlandyi Północney, jak się pokazuje z rozmowy na posiedzeniu Izby Niższey, między PP. *Grattan* a Lordem *Morpeth*, znowu zaszły znaczne niespokoyności, o których jednak nic dzisieysze gazety nie doniosły. P. *Grattan* dowiedział się, że 5, a podług innych listów, nawet 50 katolików, gdy powracali z jarmarku, napadnieni zostali przez oranżystów, i jakoby częścią ranieni; on zaś rozumie, azali nie jest to tylko skutkiem zgromadzenia oranżystów, które się nie dawno odbyło w Dublinie. Półkownik *Perceval* utrzymywał jednak, że nie ma teraz w Irlandyi żadnego oranżysty,— oświadczenie, które wymienione zostało ze strony liberalistów.

— Wczora w Southampton, Biskup *Salisbury* umarł po krótkiey chorobie.

— Dr. *Bowring* od dni kilku jest ciężko chory.

— P. *Weidenblock* mianowany został Cesar. Austryackim Sekretarzem Poselstwa na mieysce P. *Hummelauer*, który otrzymał tuteyszy Jeneralny Austryacki Konsulat na mieyscu zmarłego P. *Rotschild*.

2

— По словамъ *Morning Herald* въ Лиссабонѣ говорятъ, что Англія предлагаетъ пріобрѣтеніе Азорскихъ и Мадеирскихъ острововъ, и что уже Англія начала переговоры касательно покупки Гоа.

22-го Февраля.

Опять теперь утверждаютъ, что Австрійскій Посланникъ при здѣшнемъ Дворѣ, не оставитъ Лондона, какъ прежде говорили, но что Князь *Эстергази*, будущею весною намѣренъ выѣхать въ отпускъ.

— Ходъ курьеровъ между Лондономъ и Ст. Петербургомъ по дѣлу кораб. *Виксена* весьма оживленъ, однако полагаютъ, что сіе происшествіе не доведетъ до важныхъ слѣдствій между обоими Государствами.

— По донесеніямъ изъ Калькуты отъ 6 Сентября, тамошній Генералъ-Губернаторъ опубликовалъ фирманъ Персидскаго Шаха, коимъ Великобританскіе купцы почитаются на равнѣ съ Русскими.

24-го Февраля.

Какъ скоро ИИ. ВВ. перенесутъ свою резиденцію въ Виндзоръ, Ея Корол. Высочество Герцогиня *Глогестерская* изъ Брейтона возвратится въ Лондонъ, а Ея Корол. Высочество Принцесса *Августа* будетъ сопровождать Короля и Королеву въ Виндзоръ.

— Придворная газета увѣдомляетъ, что дворъ, по случаю кончины Великаго Герцога *Мекленбургъ-Шверинскаго* наложилъ трауръ на восемъ дней.

— Шведскій Посолъ при здѣшнемъ дворѣ, Графъ *Бїорнстїерна*, съ супругою своею прибылъ опять сюда съ твердой земли.

— Число Перовъ въ Верхней палатѣ постоянно 394 и изъ нихъ 272 произведены съ 1760 года. (*A.P.S.Z.*)

Швейцарія.

Кантонъ Тургавскій, 2-го Февраля.

Со времени послѣднихъ несчастныхъ происшествій, опечалившихъ Герцогиню *Ст. Ле*, она безпрестанно больна. Чѣмъ здоровье ея становится хуже, тѣмъ болѣе возрастаетъ опасеніе друзей ея. Вдовствующая Графиня *Гогенцолернъ-Зигмарингенъ* послала въ Аренeнсбергъ своего Лейбъ-Медика Д-ра *Гельфорда*, а окружающіе Герцогиню желаютъ пригласить, славнѣйшаго въ наше время Лекаря Дра *Шенлейна*, для совѣщанія съ извѣстнымъ Лекаремъ, Медицин. Совѣт. Др. *Заутеромъ*. Лекари полагаютъ, что хотя болѣзнь Герцогини опасна, но не неисцѣлима.

Швицъ, 21-го Февраля.

Ожидаемыя изъ за границы большія пожертвованія въ пользу Езуитовъ, менѣе успѣшны нежели какъ надѣялись. Для основанія и устройства Швиценской Коллегіи, полученныя деньги могутъ составлять неболѣе 80,000 швейц. фран. Между доставившими пособія находится Герцогъ *Моденскій* пожертвовавшій 100 люйдоровъ и Кор. Сардинскій 2,000 француз. фр. Наиболѣе получено изъ Кантоновъ Люцернскаго, Аарауcкаго, Цугскаго и Ст. Галленъ. Изъ сего послѣдняго Кантона на будущій учебный годъ прибыло 50 студентовъ. (*A.P.S.Z.*)

Италія.

Неаполь, 11-го Февраля.

Г. *Матушевичъ* Императорско-Россійскій Посланникъ при здѣшнемъ Дворѣ, который не былъ и году при семъ постѣ, опять оставитъ нашъ городъ уѣзжая въ Англію. Прежній Посланникъ, Графъ *Штакельбергъ*, который для поправленія здоровья выѣхалъ прошедшее лѣто въ Парижъ съ намѣреніемъ опять возвратиться, останется тамъ. Между тѣмъ Г. *Гаппе* будетъ заступать мѣсто Уполномоченнаго до назначенія новаго Посланника. Французскимъ Посланникомъ ожидаютъ сюда Герцога *Монтебелло* до сихъ поръ бывшаго при Швейцарскомъ союзѣ.

— Ихъ Велич. опять заняли въ дворцѣ еще уцѣлевшія свои комнаты. Королева мать и Принцессы дочери ея живутъ въ дворцѣ Принца *Салернскаго*. У Принца Леопольда *Сиракузскаго* сгорѣло банковыми ассигнаціями 60,000 дукати. Неизвѣстно отъ чего произошелъ пожаръ, однако несправедливъ слухъ, что огонь подложенъ.

Римъ, 16-го Февраля.

Донъ Пїетро *Бонапарте* сынъ Князя Люцїяна *Канино*, который обыкновеннымъ Трибуналомъ приговоренъ къ смерти, аппеллировалъ потомъ въ *Sacra Consulta* (верховый Судъ), который приговорилъ его къ 16-лѣтнему тяжкому заключенію. Папа облегчилъ это, и наказаніе отмѣнилъ на всегдашнїе изгнаніе изъ Рима и Папской области. Третьяго дня ночью молодой Князь выѣхалъ съ жандармскимъ офицеромъ въ Чивита Векїя, чтобы съ первымъ случаемъ отплыть въ Англію. За него ходатайствовали знатныя особы а между прочими одинъ живущїй здѣсь иностранный Дипломатъ. (*A.P.S.Z.*)

— *Morning Herald* donosi, że w Lisbonie mowa jest o tém, że Anglia przekłada nabycie wysp Azorskich i Madery, i że już rozpoczęte są układy względem kupienia Goa przez Anglią.

Dnia 22.

Znowu teraz utrzymują, że Austryacki Poseł przy tuteyszym dworze nie opuści Londynu, jak o tém dawniey mówiono, lecz, że Xiąże *Esterhazy* następującey wiosny zamierza wyjechać na urlop.

— Bieg gońców między Londynem a St. Petersburgiem, względem rzeczy o statku *Vixen*, jest teraz ożywiony; nie rozumieją jednak, ażeby wypadek ten doprowadził do ważnych kroków, między obódwóma dworami.

— Podług doniesień z Kalkuty pod d. 6 Październ., tameczny Jeneralny Gubernator ogłosił tam firman Szacha Perskiego, przez który kupcy Angielscy uważani bydź mają zarówno z Rossyyskiemi.

Dnia 24-go Lutego.

Jak tylko Królestwo Ich Mość przeniosą swoją rezydencyą do Windsor, Jey Król. Wys. Xiężna *Gloucester* z Brygtonu powróci do Londynu, a Jey Król. Wys. Xiężniczka Augusta będzie towarzyszyła Królowi i Królowey do Windsor.

— Dworska Gazeta donosi, że dwór z okoliczności śmierci Wielkiego Xięcia *Meklemburg Schwerin* przywdziewa żałobę na dni ośm.

— Szwedzki Poseł przy tuteyszym dworze, Hrabia *Bjornsticrna*, z małżonką swoją znowu tu przybył z lądu.

— Liczba Parow w Izbie wyższey jest stale 394, a z tych 272 mianowanych od roku 1760. (*A.P.S.Z.*)

Szwaycarya.

Kanton Turgowii, 2-go Lutego.

Od ostatnich nieszczęśliwych wypadków, które dotknęły Xiężnę *St. Leu*, ciągle ona jest cierpiącą. Z pogorszeniem się jey stanu, wzrasta obawa jey przyjaciół. Xiężna wdowa *Hohenzollern-Sigmaringen*, wysłała do Arenenbergu swojego lekarza przybocznego Dra *Heyfelder*, a naybliżey otaczający Xiężnę, szukają uspokojenia w wezwaniu naysławnieyszego naszego czasu lekarza Dra *Schönlein*, dla uczynienia konsilium z powszechnie znanym lekarzem, Radźcą Medycz. Dr. *Sauter*. Zdaniem lekarzy jest, że choroba Xiężny ciężka, nawet niebezpieczna, lecz nie jest niewyleczoną.

Schwyz, 21 Lutego.

Oczekiwane zza granicy składki dla Jezuitów, okazały się mniey pomyślne, jak się spodziewano. Zebrane pieniądze na fundacyą i wybudowanie Schwyceńskiego kollegium, mogą wynosić naywięcey 80,000 szwaycar. fran. Pomiędzy należącymi do składki, wymieniają Xięcia Modeny, który dał 100 luidorów i Króla Sardyńskiego, który udzielił 2,000 francuz. frank. Naywiększe datki wpłynęły z Kantonów Lucerneńskiego, Aaran, Zurych i St. Gallen. Z tego ostatniego Kantonu zapisało się na następujący rok szkolny 50 uczniów. (*A.P.S.Z.*)

Włochy.

Neapol, 11 Lutego.

P. *Matuszewicz*, Poseł Cesarsko-Rossyyski przy tuteyszym dworze, który roku całego nie był na tym urzędzie, znowu opuszcza nasze miasto, udając się do Anglii. Dawnieyszy Poseł, Hrabia *Stakelberg*, który dla poprawienia zdrowia wyjechał przeszłego lata do Paryża z zamiarem powrócenia, pozostanie tam. Tym czasem P. *Happe* zastępować będzie mieysce pełnomocnika, nim mianowany będzie nowy Poseł. Na Posła Francuzkiego oczekują tu Xięcia *Montebello*, dotychczasowego Posła przy związku Szwaycarskim.

— Królestwo Ich Mość, znowu zajęli w pałacu swe pokoje, które jeszcze pozostały. Królowa matka i Xiężniczki jey córki mieszkają w pałacu Xięcia *Salerneńskiego*. Xięciu Leopoldowi *Syrakuzańskiemu* spaliło się 60,000 dukatów w banknotach. Nie wiadomo skąd się wszczął pożar, jednak zdaje się fałszywém, iż ogień był podłożony.

Rzym, dnia 16 Lutego.

Don Pietro Buonaparte, syn Xięcia Lucyana Canino, który przez zwyczayny Trybunał na śmierć był osądzony, apellował po tym wyroku do Sacra Consulta (Sądu naywyższego), który skazał go na 16 letnie ciężkie więzienie. Papież złagodził prawo, zamieniając ten czas kary na dożywotnie wygnanie z Rzymu i Państwa Papieskiego. Zawczora w nocy Xiąże w towarzystwie oficera Żandarmeryi wyjechał do Civttavecchia, ażeby za naypierwszą zręcznością wypłynąć do Anglii. Za nim miały się wstawiać znakomite osoby, a między innemi jeden z obecnych teraz tu zagranicznych dyplomatów. (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Константинополь, 1-го Февраля.

Зараза ослабѣваетъ и если наступитъ продолжительной холодъ, вѣроятно совсѣмъ прекратится. За нѣсколько дней прибылъ Американскій врачь изъ Египта, который хвалится, будто нашелъ средство противъ заразы и въ состояніи совершенно прекратить оную. Порта, какъ слышно, позволила ему воспользоваться своимъ изобрѣтеніемъ въ одномъ изъ военныхъ госпиталей; слѣдствія были благопріятны, хотя этому до сихъ поръ не вѣрятъ. (*A.P.S.Z.*)

Смѣсь.

Путешествія въ Арктическія страны.

Васко-де-Гама.— Колумбъ.— Магелланъ.— Лемеръ и Мишель.— Корте Реалъ.— Жанъ Кабо.— Гудсонъ.— Баффинъ.— Берингъ.— Кукъ.— Меккензи.— Джонъ Россъ.— Франклинъ.— Парри.— Бичей и Капитанъ Беккъ.

Старый свѣтъ составляетъ огромную массу твердой земли. Отъ западной оконечности Ирландіи до самыхъ отдаленныхъ острововъ Японіи онъ простирается на 200 градусовъ восточной долготы, оставляя только 160 для двухъ океановъ и для новаго материка. Западныя и Восточныя страны этого необозримаго пространства гораздо лучше населены нежели всѣ остальныя: на западѣ Европа съ 200,000,000 жителей, на востокѣ Китай и Японія, въ которыхъ считается столько же. Такимъ образомъ половина населенія всего земнаго шара толпится на крайнихъ предѣлахъ стараго свѣта. Эти два большія поколѣнія человѣческаго рода раздѣлены между собой съ одной стороны обширными пустынями и племенами дикихъ народовъ, а съ другой водами Атлантическаго и Тихаго океановъ и Америкою, которая подобно плотинѣ разсѣкаетъ воды морей непрерывнымъ своимъ протяженіемъ отъ сѣвернаго полюса до крайняго юга.

Европейскіе мореплаватели, движимые страстію къ открытіямъ, уже три столѣтія съ половиною пытаются открыть ближайшій путь къ отдаленнѣйшимъ странамъ Востока.

Въ концѣ 15-го столѣтія Васко-де-Гама и Коломбъ предприняли съ этою цѣлію знаменитыя свои путешествія, первый на востокъ, а второй на западъ и указали Европейцамъ морскіе пути, дотолѣ никому не извѣстные. Экспедиція Колумба имѣла въ виду открытіе Великой Индіи и Японіи, называвшейся тогда островомъ Чипанго. Приставъ къ берегамъ новаго свѣта, Колумбъ полагалъ, что находится въ Азіи, и по этому обстоятельству жители Америки получили названіе Индѣйцевъ, которое и сохранили до нашего времени.— Нѣсколько позже, Испанія, желая утвердить права свои надъ Моллукскими островами, поручила Магеллану пройти къ нимъ Западнымъ океаномъ. Магелланъ совершилъ по этому случаю первое путешествіе вокругъ свѣта и открылъ проливъ, сохранившій его имя. Голландія составляла въ то время еще провинцію Испаніи; но вскорѣ она сдѣлалась независимою и явилась на поприщѣ морскихъ открытій. Въ 1615 году Голландскіе купцы, желая войти въ совмѣстничество съ Компаніею, получившею исключительное право Остъ-Индской торговли чрезъ Магеллановъ проливъ и мысъ Доброй Надежды— рѣшились искать другаго пути въ Индію. Они отправили экспедицію подъ начальствомъ мореходца Лемера, которой обогнулъ мысъ Горнъ и къ общему удивленію явился въ странѣ, изобилующей пряными кореньями.

Между тѣмъ какъ Европейцы знакомились съ Южною Америкою, и Сѣверная не была забыта. Въ первыхъ годахъ XVI-го вѣка (1500-2) три брата изъ благородной Французской фамиліи, служившіе при Лиссабонскомъ дворѣ и извѣстные въ Португаліи подъ именемъ Корте Реаль, рѣшились искать на Сѣверѣ другаго мыса Горна. Одинъ изъ нихъ погибъ во время предпринятой имъ экспедиціи; другой отправился отыскивать своего брата, и болѣе не возвращался; третій также готовился сѣсть на корабль; но Король принудилъ его оставить это гибельное предпріятіе.

Нѣсколько ранѣе Гаспара и Мишеля Корте Реаль, Жанъ Кабо обозрѣлъ Лабрадоръ; сто лѣтъ спустя (1585-87) Девисъ совершилъ нѣсколько путешествій на Сѣверъ и открылъ проливъ, доселѣ называющійся его именемъ. Послѣ него Гудсонъ перемѣнилъ направленіе открытій на западъ и проникъ во внутреннее море, названное въ честь его Гудсоновымъ заливомъ. Оставленный среди моря своимъ экипажемъ, онъ съ 1611 года болѣе не возвращался. Первое его путешествіе было совершено въ 1608 г.

Послѣ Гудсона слава важнѣйшихъ открытій на сѣверо-западѣ предоставлена была Англичанину Баффину, который въ 1616 году открылъ и обозрѣлъ мо-

Turcya.

Konstantynopol, d. 1 Lutego.

Zaraza słabieje, i jeżeli nastąpi długie zimno, pewnie zupełnie ustanie. Przed kilką dniami przybył tu Amerykański lekarz z Egiptu, który się chlubi, jakoby wynalazł środek przeciw zarazie, i jest w stanie zupełnie ją wyniszczyć. Słychać, że Porta pozwoliła mu doświadczać swego wynalazku w jednym z wojennych szpitalów; skutki były pożądane, chociaż temu dotąd nie wierzą. (*A.P.S.Z.*)

Rozmaitości.

Podróże do krajów Bieguna Północnego.

Vasco-de-Gama.— Kolumb.— Magellan.— Lemer i Michel —Corte Real.— Jean Cabot.— Hudson.— Baffin.— Berring.— Cook.— Mackenzie.— John Ross.— Franklin.— Parry.— Bechey i Kapitan Back.

Świat Stary stanowi ogromną massę lądu. Od zachodniego brzegu Irlandyi do nayodleglejszych wysp Japonii rozciąga się na 200 gradusów długości wschodniey, zostawując tylko 160 dla dwóch oceanów i dla nowego lądu. Zachodnie i wschodnie kraje, tey niescignioney okiem przestrzeni, daleko więcey są zaludnione, niżeli wszystkie inne. Na zachodzie Europa zawiera w sobie 200,000,000 mieszkańców, na wschodzie Chiny i Japonia, tyleż liczą. Tym sposobem połowa ludności całey kuli ziemskiey mieści się w rozległych granicach starego-świata. Te dwa wielkie pokolenia rodu ludzkiego przedzielone między sobą, z jedney strony obszernemi stepami i plemionami dzikich narodów, a z drugiey wodami Atlantyckiego i Spokoynego Oceanów i Ameryką, która nakształt grobli przerzyna wody mórz, nieprzerwanym swoim ciągiem od bieguna północnego do nayodleglejszego południa.

Europeyscy żeglarze, zachęcani namiętnością do nowych odkryć, od półczwarta już wieku probują odkryć nayblizszą drogę do nayodleglejszych krajów wschodu.

W końcu 15-go wieku Vasco-de-Gama i Kolumb przedsięwzięli w tym celu sławne swe podróże, pierwszy na wschód, a drugi na zachod, i wskazali Europeyczykom morskie drogi, dotąd nikomu niewiadome. Wyprawa Kolumba miała na celu odkrycie Wielkich-Indyy i Japonii, nazywaney wówczas wyspą Chipango. Kolumb zawinąwszy do brzegów Nowego-świata mniemał, że się znayduje w Azyi, z tey więc okoliczności mieszkańcy Ameryki otrzymali nazwanie Indyanów, które też do naszego zachowali czasu. Nieco późniey Hiszpania, chcąc utwierdzić swe prawa do wysp Mollukich, poleciła Magellanowi przeyść do nich przez Ocean zachodni. Z tey okoliczności Magellan odbył pierwszą podróż naokoło świata i odkrył ciaśninę, jego imie noszącą. W tym jeszcze czasie Hollandya składała prowincyą Hiszpanii, lecz w krótce stała się niepodległą i puściła się w zawod morskich odkryć. Roku 1615 kupcy Hollenderscy, chcąc weyść w stowarzyszenie z kompanią, która otrzymała wyłączne prawo prowadzenia handlu wschodnio-indyyskiego przez ciaśninę Magellańską i przylądek Dobrey-Nadziei — umyślili szukać inney drogi do Indyów. Wysłali wyprawę pod dowództwem Kapitana Lemer, który objechał przylądek Horn, i z powszechném zadziwieniem stanął w kraju, obfitującym w rozmaite korzenie.

W czasie, kiedy Europeyczykowie oznajamiali się z Ameryką południową, północna też nie była zapomnianą. W pierwszych latach XVI wieku (1500 — 2) trzey bracia ze szlachetney francuzkiey familii, którzy służyli na dworze Lisbońskim i znajomi w Portugalii pod imieniem Corte-Real, przedsięwzięli szukać na północy drugiego przylądku Horn. Jeden z nich zginął w czasie przedsięwziętey przez się wyprawy; drugi udał się dla wyszukania swego brata i nie powrócił; trzeci także gotował się do żeglugi, lecz Król przymusił go zaniechać nieszczęśliwego tego przedsięwzięcia.

Nieco pierwiey przed Kasprem i Michałem Corte-Real, Jean Cabot obeyrzał Labrador; w sto lat późniey (1585 — 87) Davis odbył kilka podróży na północ i odkrył ciaśninę, dotąd noszącą jego imie. Po nim Hudson odmienił kierunek odkryć na zachodzie i zagłębił się do morza środkowego, na cześć jego Hudsońską odnogą nazwanego. Zostawiony wśród morza przez swych ludzi, od roku 1611 więcey już nie powrócił. Pierwsza jego podróż odbyła się w roku 1608-m.

Po Hudsonie sława znacznieyszych odkryć na północo-zachodzie zostawiona była Anglikowi Baffinowi, który roku 1616 odkrył i zwiedził morze, od jego imie-

ре, названное по его имени; онъ доходилъ до 78° широты т. е. на 11-ть съ половиною градусовъ далѣе полярнаго круга. Въ послѣдствіи, усердіе къ открытіямъ на Ледовитомъ морѣ нѣсколько охладѣло или лучше сказать не имѣло значительныхъ успѣховъ. Къ числу примѣчательнѣйшихъ путешествій въ полярныя страны принадлежатъ экспедиціи Беринга, который рѣшительно доказалъ (1722), что материкъ Америки отдѣляется отъ Азіи. Онъ погибъ отъ недостатка въ съѣстныхъ припасахъ на островѣ Берингѣ, не успѣвъ миновать пролива. — Третіе путешествіе Кука было предпринято съ цѣлію открыть проходъ изъ Азіи въ Европу чрезъ Беринговъ проливъ. Онъ не могъ обогнуть Ледянаго мыса, лежащаго подъ 70° Сѣверной широты и 164° западной долготы, и воротился зимовать въ Отагети, гдѣ былъ убитъ дикими. Послѣ его смерти экспедиція дѣлала новыя попытки, но безуспѣшно.

Неранѣе 1818 года предприняты другія огромныя экспедиціи для открытія сѣверо-западнаго пути по указаніямъ Капитана Скоресби. Извѣстно, что еще за двадцать пять лѣтъ до того, Г. Шатобріанъ былъ сильно занятъ этимъ предметомъ и сообщилъ свои мысли Президенту Вашингтону. Но къ счастію и къ славѣ Французской Литературы Г. Шатобріанъ не сдѣлался мореходцемъ.

Впрочемъ еще прежде экспедиціи 1818 года извѣстные путешественники Гернъ и Меккензи совершили по порученію Гудсонской Компаніи мѣховаго торга нѣсколько странствованій на Сѣверъ чрезъ внутреннія земли. Въ 1769—72 Гернъ обозрѣлъ пространство между 65 и 70 градусами широты, лежащее въ окрестностяхъ Мѣдной рѣки, и возвратясь донесъ, что онъ открылъ море въ этомъ направленіи и собственными глазами видѣлъ его волненіе. Въ 1789 году Меккензи слѣдовалъ по теченію большой рѣки, сохранившей его имя, отъ самаго истока ея изъ Невольничьяго озера до впаденія въ море. Такимъ образомъ было открыто море на двухъ довольно отдаленныхъ точкахъ Сѣверо-Западной Америки. Впрочемъ и прежде еще знали, что воды Атлантическаго Океана вдаются въ землю Баффиновымъ заливомъ, и самъ Баффинъ если не открылъ настоящаго прохода, то по крайней мѣрѣ видѣлъ нѣсколько другихъ заливовъ гораздо западнѣе. Основываясь на показаніяхъ Беринга и Кука, можно было предполагать, что Тихое море омываетъ Америку со стороны Азіи, и потому существованіе моря на всемъ протяженіи Американскаго Сѣвера казалось правдоподобнымъ. Желая повѣрить это заключеніе, Англійское Адмиралтейство снарядило въ 1818 году двойную экспедицію. Два корабля, подъ начальствомъ Капитана Джона Росса, получили предписаніе войти въ Баффиновъ заливъ и плыть оттуда какъ можно далѣе на западъ. Въ этомъ путешествіи участвовалъ молодой Капитанъ Беккъ (Back) и знаменитый въ послѣдствіи Парри. Двумъ другимъ кораблямъ, подъ командою Бухмана и Франклина назначено было обойти Шпицбергенъ и искать пути по сѣверному направленію. Но эти два корабля, потерпѣвъ сильное поврежденіе, должны были воротиться безъ всякаго успѣха.

Между тѣмъ Капитанъ Россъ, держась береговъ Гренландіи, далеко проникъ во внутренность Баффинова залива. Онъ видѣлъ на пути своемъ нѣсколько проходовъ, но ни въ одинъ изъ нихъ не осмѣлился проникнуть. Наконецъ открылъ на западѣ такъ называемый Ланкастерскій каналъ, вошелъ въ него и однажды увидѣвъ передъ собою землю, вдругъ поворотилъ корабль и отправился назадъ. Парри, хотя ничего подобнаго не примѣтилъ, но долженъ былъ слѣдовать съ кораблемъ своимъ за „Изабеллою", на которой находился Россъ. По прибытіи въ Англію много спорили о причинахъ столь внезапнаго возвращенія. Капитанъ Россъ увѣрялъ, что онъ видѣлъ горы Крокера (Croker). Начались долгія разсужденія объ этомъ предметѣ, и Англійское Адмиралтейство, чтобъ разрѣшить наконецъ вопросъ, поручило Парри предпринять новое путешествіе. Послѣдній въ 1819 году достигъ мѣста, на которомъ остановился Россъ; онъ даже проникъ гораздо далѣе, но нигдѣ не встрѣтилъ воображаемыхъ горъ. Онѣ разтаяли: это были просто ледяныя массы, которыя издали трудно отличить отъ обыкновенныхъ горъ. Парри дошелъ такимъ образомъ до острова Мельвиля, лежащаго подъ 116 градусомъ западной долготы и 75° сѣвер. широты. Это путешествіе разрѣшило отчасти вопросъ, между тѣмъ какъ предъидущее послужило только къ повѣркѣ открытій, сдѣланныхъ Баффиномъ. Парри первый зимовалъ посреди моря; корабль его, спертый льдами, десять съ половиною мѣсяцевъ простоялъ неподвижно. Отважные плаватели слишкомъ девяносто дней не видали солнца.

(*Продолженіе впредь.*)

nia nazwane; dochodził on do 78° szerokości, to jest: na 11 i pół gradusów za koło biegunowe. W następnym czasie zapał do odkryć na morzu Lodowatém nieco ostygł albo raczey nie miał ważnych postępów. Do liczby ważnieyszych podróży do krajów biegunowych należą wyprawy Berringa, który stanowczo dowiódł (1722), że ląd Ameryki oddzielony jest od Azyi. Zginął on dla braku żywności na wyspie Berring, nie zdoławszy przepłynąć ciaśniny.—Trzecia podróż Coocka była przedsięwzięta w celu odkrycia drogi z Azyi do Europy przez ciaśninę Berringa. Nie mogąc objechać przylądku Lodowego, leżącego pod 70° szerokości północney, a 164° długości zachodniey, powrócił na zimę do Otahiti, gdzie przez dzikich ludzi zabity został. Po jego śmierci wyprawa czyniła nowe, ale bez skuteczne usiłowania.

Nie pierwiey aż roku 1818-go przedsięwzięte zostały inne ogromne wyprawy, dla odkrycia północno-zachodniey drogi, podług wskazań Kapitana Scoresby. Wiadomo, że przed dwódziestu pięcią jeszcze laty, P. Chateaubriand mocno się zaymował, tym przedmiotem i myśli swoich udzielił Prezydentowi Washingtonowi. Ale na szczęście i sławę literatury Francuzkiey P. Chateaubriand nie został żeglarzem.

Zresztą jeszcze przed wyprawą roku 1818go sławni podróżnicy Hern i Mackenzie odbyli z polecenia kompanii Hudsońskiey futrzanego handlu kilka podróży na północ przez kraje wewnętrzne. W roku 1769 — 72 Hern zwiedził przestrzeń między 65 a 70 gradusami szerokości, leżącą w okolicach rzeki Miedzianey, i powróciwszy doniósł, że odkrył morze w tym kierunku i własnemi oczyma widział jego burzenie się. Roku 1789 Mackenzie płynął nurtem wielkiey rzeki, noszącey dotąd jego imie, od samego jey źródła z jeziora Niewolniczego aż do uyścia w morze. Tym sposobem zostało odkryte morze na dwóch dosyć odległych punktach północno-zachodniey Ameryki. Zresztą wiedziano jeszcze i przedtém, że wody Oceanu Atlantyckiego wchodzą w ziemię, tworząc zatokę Baffińską, i sam Baffin, jeżeli nie odkrył teraźnieyszey drogi, tedy przynaymniey widział kilka innych odnog daley na zachód posuniętych. Polegając na opisach Berringa i Coocka, można było wnosić, że Ocean Spokoyny oblewa Amerykę ze strony Azyi, a zatém i znaydowanie się morza na całey przestrzeni północy Ameryki zdawało się być podobném do prawdy. Chcąc sprawdzić ten wniosek, admiralicya Angielska w roku 1818 przygotowała podwóyną wyprawę. Dwa okręty, pod dowództwem Kapitana John Ross, otrzymały zlecenie wpłynąć do zatoki Baffińskiey i ztamtąd, ile można, naydaley ku zachodowi. W tey podróży uczestniczył młody Kapitan Back i sławny poźniey Parry. Dwóm innym okrętom, pod dowództwem Buchmana i Franklina poruczono opłynąć Szpicberg i szukać drogi w kierunku północnym. Ale dwa te okręty, doznawszy wielkiego uszkodzenia, zmuszone były powrócić bez żadnego skutku.

Tym czasem Kapitan Ross, trzymając się brzegów Groenlandyi, znacznie się zagłębił do środka zatoki Baffińskiey. Widział kilka przeyść na swey drodze, lecz do żadnego z nich nie odważył się zapuścić. Nakoniec odkrył w stronie zachodniey tak nazywany Kanał Lankasterski, wpłynął nań, i pewnego razu, uyrzawszy przed sobą ziemię, wnet skierował okręt i popłynął napowrót. Parry, chociaż nic podobnego nie dostrzegł, musiał jednak dążyć ze swym okrętem za „Izabellą" na którey się Ross znaydował. Za przybyciem do Anglii wiedli spór o przyczynach tak niespodziewanego powrótu. Kapitan Ross zapewniał, że widział góry Croker. Rozpoczęły się długie rozprawy o tym przedmiocie. Angielska admiralicya, ażeby nakoniec rozstrzygnąć to pytanie, poleciła Parremu nową przedsięwziąć podróż. Ten ostatni w 1819 roku doszedł mieysca, na którém się Ross zatrzymał; zapuścił się nawet nierównie daley, ale nigdzie nie napotykał gór wyobrażonych. Góry te zapewne stopniały: były to prosto massy lodu, które zdaleka trudno jest rozróżnić od gór zwyczaynych. Tym sposobem doszedł Parry do wyspy Melwilskiey, leżącey pod 116 stop. zachodniey długości i 75° szerokości północney. Podróż ta rozstrzygnęła w części zapytanie, gdy tym czasem poprzednicza posłużyła tylko do potwierdzenia odkryć, przez Baffina uczynionych. Parry jest pierwszym, który zimował śród morza: jego okręt ściśniony bryłami lodu, półjedenasta miesiąca zostawał nieruchomym na mieyscu. Odważni żeglarze więcey jak dziewięćdziesiąt dni nie widzieli słońca.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Марта 2 д. 1837 г.—Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій.*